

To Cite This Article: Değirmenci, Y. (2024). Öğretmen adaylarının güçlü gelecek ve güçlü coğrafya eğitimi algılarının incelenmesi. *International Journal of Geography and Geography Education (IGGE)*, 54, 44-61. <https://doi.org/10.32003/igge.1511276>

ÖĞRETMEN ADAYLARININ GÜÇLÜ GELECEK VE GÜÇLÜ COĞRAFYA EĞİTİMİ ALGILARININ İNCELENMESİ

Investigation of Prospective Teachers' Perceptions of Strong Future and Strong Geography Education

Yavuz DEĞİRMENCI

Öz

İnsan düşünen ve gelecekle ilgili hayal kurabilen bir varlıktır. Bireylerin hayal dünyaları birbirinden farklı olmakla birlikte benzer ve ortak yönleri de bulunabilir. Ayrıca kişilerin sahip oldukları bilgi ve tutumları, yaşadıkları çevre ve gerçek yaşamsal deneyimleri onların gelecekle ilgili imajlarını oluşturmada etkilidir. Bu araştırmanın amacı, öğretmen adaylarının bakış açısından onların zihin dünyalarındaki güçlü gelecek ve güçlü coğrafya eğitimi imajlarının incelenmesidir. Bu amaç kapsamında araştırma, 2019-2020 eğitim öğretim yılında Türkiye'de bir devlet üniversitesinin eğitim fakültesinde, sınıf, sosyal bilgiler ve fen bilgisi öğretmenliği bölümlerinde öğrenim gören 189 katılımcı ile gerçekleştirilmiştir. Nitel araştırma yaklaşımlarından olgubilim deseni ile gerçekleştirilen bu çalışmanın verilerini yarı yapılandırılmış görüşme formunda yer alan sorulara katılımcıların vermiş oldukları yanıtlar oluşturmaktadır. Araştırmanın sonucunda ulaşılan veriler içerik analizi ile çözümlenmiştir. Elde edilen bulgulara göre, öğretmen adaylarının güçlü gelecek algıları nitelikli eğitim ve öğretimle birlikte bilinçli ve nitelikli bireylere, bağımsız ve güçlü bir ekonominin yanında dünyada savaşların olmadığı, barışın hâkim olduğu koşullara bağlı oluşurken, genellikle saha çalışmalarının ön planda olduğu, güncel yaşamla ilişkili, uygulama ağırlıklı, derslerde görsel içeriklerin ve teknolojinin daha etkin kullanıldığı durumları ise güçlü bir coğrafya eğitimi için vazgeçilmez olarak görmüşlerdir.

Anahtar Kelimeler: Güçlü Gelecek, Güçlü Coğrafya Eğitimi, Öğretmen Adayları, Nitel Yaklaşım

Abstract

Human is a being who thinks and can dream about the future. Although the imagination worlds of individuals are different from each other, they may also have similar and common aspects. In addition, the knowledge and attitudes of individuals, the environment they live in and their real life experiences are effective in forming their images about the future. The aim of this research is to examine the images of strong future and strong geography education in their mental worlds from the perspective of prospective teachers. Within the scope of this purpose, the research was carried out with 189 participants studying in the departments of classroom, social studies and science teaching at the faculty of education of a state university in Turkey in the 2019-2020 academic year. The data of this study, which was conducted with the phenomenological design, one of the qualitative research approaches, consists of the responses given by the participants to the questions in the semi-structured interview form. The data obtained as a result of the research were analysed by content analysis. According to the findings obtained, while the strong future perceptions of the prospective teachers were based on conscious and qualified individuals with qualified education and training, an independent and strong economy, and the conditions in which there are no wars in the world and peace prevails, they generally saw the situations in which field studies are at the forefront, related to current life, application-oriented, visual content and technology are used more effectively in the lessons as essential for a strong geography education.

Keywords: Strong Future, Strong Geography Education, Teacher Candidates, Qualitative Approach

* Bu çalışma II. International Congress on Geographical Education Kongresinde sözlü bildiri olarak sunulmuştur.

* **Sorumlu Yazar:** Doç. Dr., Bayburt Üniversitesi, ✉ degirmenci67@gmail.com

GİRİŞ

Gelecekte ne olacağını kimse tam olarak bilemez. Ancak yaşamın daha karmaşık ve çeşitlilik göstereceği, değişimin daha hızlı olacağını tahmin etmek zor değildir (Haubrich, 2000). Dolayısıyla yaşadığımız dünya, içerisinde farklı dinamiklerin olduğu, doğal ve beşeri ortamların sürekli birbirlerini etkilediği bir yerdir. Bu etki ve etkileşim olumlu yönde olabileceği gibi olumsuz olarak da gerçekleşmektedir. Nitekim son yüzyıl içerisinde küresel anlamda yaşanan savaşlar, açlık, yoksulluk, su kıtlığı, çevresel sorunlar ve mülteci göçleri gibi gelişmeler dikkatli incelendiğinde bu etkileşimin olumsuz yönlerinin daha baskın olduğu görülmektedir. Bu durum insanlığın daha yaşanabilir ortamlara olan ihtiyacını da her geçen gün artırmakta ve kişilerin gelecek beklentilerini farklılaştırmaktadır.

Bireylerin gelecek imajları; geleceğe dair korkularını, umutlarını ve beklentilerini temsil eder. Gençlerin gelecekle ilgili imajlarını anlamak sadece muhtemel gelecek eylemleri için değil aynı zamanda mevcut durumları, kararları ve seçimleri hakkında da faydalı bilgi kaynağı oluşturur (Kaboli & Topio, 2018) Karmaşık sorunların çok olduğu günümüz dünyasında geleceği hayal etmeye ihtiyaç vardır (Robertson & Burston, 2015). Günümüzde yaşanan karmaşık sorunlar karşısında istenilen ilerlemenin tam olarak gerçekleşmemesinin bir sebebi de hayal gücü eksikliğidir. Gelecekle ilgili alternatifleri ortaya çıkarmak muhtemel sorunların önlenmesinde ve daha sürdürülebilir yaşam şekillerinin ortaya çıkarılmasında kilit öneme sahiptir (Angheloiu, Sheldrick & Tennant, 2020; Hicks, 2002). Nitekim geleceği hayal etmek, günümüzün zorluklarından yola çıkarak ihtiyaç duyduğumuz farklı geleceğin varlığını ortaya koymak veya önermektir (Polak, 1973). Dolayısıyla muhtemel senaryolarla geleceği şimdiden düşünmek ve tartışmak gelecekte ne olabileceği öngörme açısından önemlidir (Nováky & Várnagy, 2013; Béneker & Schee, 2015). Bu nedenle doğal ortam ve çevreyle barışık, refah seviyesi yüksek, gelir dağılımının dengeli olduğu, insan haklarının daha fazla önemsendiği, adil ve dünya barışının hâkim olduğu bir gelecek herkesin beklentileri içerisinde yer almaktadır. Bu beklentileri karşılamak için küresel ve çoklu bir bakış açısına sahip olmakla birlikte, eğitim ve özellikle coğrafya eğitimi kritik öneme sahiptir. Konuyla ilgili olarak Harshman (2015)'a göre de coğrafya, bireylerin küresel düşünebilmelerine ve küresel perspektiflerini geliştirmelerine yardımcı olur. Bunun içindir ki gelecekte nesillerin ihtiyaç duyduğu veya duyacağı becerileri kazandırmada etkili olabilen coğrafya eğitimine ihtiyaç vardır (Haubrich, 2000). Dolayısıyla bizler geleceğimizi şekillendirmek istiyorsak, geleceğin nasıl olması gerektiğine dair bakış açısına ihtiyacımızın olduğu açıktır ve bunun için elimizden ne geliyorsa yapmamız gerekmektedir (Dalin & Rust, 1996).

Eğitim ve Güçlü Coğrafya Eğitimi

Eğitim aslında geleceğe hazırlıktır (Toffler, 1974). Bununla birlikte eğitimin temel amacı bireyleri bugün ve yarın için hazırlamaya yardımcı olmaktır. Ancak gelecekteki ve henüz bilinmeyen şeyleri öğretmenin zor olması nedeniyle eğitim alanında gelecek hakkında düşünmeye çok fazla yer verilmemektedir. Ancak bireylerin davranışlarına yön veren en önemli konulardan biri de onların gelecek düşüncesidir (Aytar & Soylu, 2019; Işık, 2022). Bu nedenle geleceğe dair bilgi sahibi olmak insanların her dönemde ilgisini fazlasıyla geçmiştir (Tunalı & Kiraz, 2017). Bu bağlamda günümüzde hızla değişen toplumlarda bu durum dikkate değer bir konu olmakla birlikte, geleceğin nasıl olacağına dair fikir ve sorular olmadan, hangi bilgi ve becerilerin kazanılması gerektiğini bilmenin zorluğu ortadadır (Béneker & Schee, 2015). Elbow, Rutherford & Shearer (2011), bugün dünyadaki dikkate değer değişikliklerin, kişisel, ulusal ve uluslararası düzeylerde coğrafi beceri ve bilgi ihtiyacını büyük ölçüde artırdığına, aynı şekilde ihtiyaçların karşılanması, zorlukların çözülmesi ve birbirine bağlı gezegenimizin korunması için daha iyi bir eğitimin gerekli olduğuna inadıklarını ifade etmektedirler. Göcen & Şahin (2021) ise nitelikli bir coğrafya eğitimi ile bireyler mekânsal farklılıkları ve mekânın zaman içindeki değişimini algılamakla birlikte, çevremizde yaşanan olayların nedenleri ve bunların gelecekteki olası sonuçları hakkında çıkarımda bulunmamızı sağlar.

Coğrafya eğitiminin yakın geleceğe nasıl katkıda bulunduğu sorusu hayati ve zorlayıcı bir sorudur ve günümüzde daha sık sorulmalıdır. Coğrafya, diğer disiplinlerden farklı olarak gezegenimizde işlerin nasıl yürüdüğünü ve gelecek dönemde küresel ölçekte olduğu kadar yerel ölçekte de neler yapabileceğimizi daha net görmek için bilgi ve beceri kazanma fırsatı sunar. Bu nedenle, coğrafya tüm dünyada eğitimde zorunlu bir ders olmalıdır. Buna ek olarak, coğrafya öğretmenleri toplulukların ve

gençlerin yakın gelecekte daha iyi hazırlanabilmeleri için gerçekten neyi öğrenmeleri gerektiğini yeniden düşünmelidirler. Nitekim bu konuyla ilgili olarak coğrafya eğitimcilerinin gelecekle ilgili neler yazdıklarına dair yapılan bir çalışma sonucuna göre 6 yıllık dönemde coğrafya alanında çeşitli ve güncel araştırmaların yayımlandığı International Research in Geographical and Environmental Education (IRGEE) dergisindeki çalışmalar incelendiğinde doğrudan gelecekle ilgili çalışmaların sınırlı olduğu görülmektedir. Tabii bu sınırlı bir çalışmanın bulgusuna dayansa da, asıl önemli olan dünyanın farklı yerlerindeki coğrafya öğretmenleri ve öğrencilerinin coğrafya derslerinde neler yaptıkları ve gelecekle ilgili neler konuştuklarıdır (Béneker & Schee, 2015; Morgan, 2015). Neredeyse her şeyin coğrafi bir boyutunun bulunduğu düşünüldüğünde (Dorling ve Lee, 2016), sınıf ortamında yapılan çalışmalar ve karşılıklı konuşmalar gelecek adına ve güçlü coğrafya eğitimi için oldukça önemlidir. Güçlü coğrafya eğitimi; yerel çalışmaları, yer temelli öğrenmeyi ve açık arazide öğrenmeyi, olaylarla bağlantı kurmayı ve saha çalışmalarını içerir. Küresel boyut, diğer ülkelerdeki insanlar ve yerler hakkında bilgi edinmekten çok daha fazlasıdır. Güçlü coğrafya eğitimi bireyleri yaşadıkları dünya hakkında eleştirel ve farklı düşünmeye teşvik eder (Dolan, 2020). Nitekim coğrafya, hem yakın hem de uzak çevremizi öğrenmek, bilmek, kısaca dünyayı görmek demektir (Bonnett, 2008; Doğanay, 2014). Dolayısıyla çeşitli açılardan farklılıklar barındıran ve hızla değişen bir dünya için genç bireylerin eğitilmesi önemlidir. Burada coğrafya şuan ve gelecekte bireyler için faydalı ve önemli olacak bilgileri öğretmemize imkân tanımaktadır (Dolan, 2020). Gelecekte bizi nelerin beklediği ile ilgili Uluslararası Coğrafya Birliği, (IGU, 1992)'nin raporu incelendiğinde, bu raporun ilgili bölümü dünyanın kasvetli bir imajını sunmaktadır. Raporda nüfus, yiyecek ve açlık, kentleşme, sosyo-ekonomik eşitsizlikler, cehalet, yoksulluk, işsizlik, mülteciler ve vatansız kişiler, insan hakları ihlali, hastalık, suç, cinsiyet eşitsizlikleri, göçler, bitki ve hayvanların yok olması, ormansızlaşma, toprak erozyonu, çölleşme, doğal afetler, nükleer atıklar, iklim değişikliği, atmosferik kirlilik, su kirliliği, ozon tabakasının incelmeye başlaması, kaynak sınırları, büyüme sınırları, arazi kullanımı, etnik çatışma, savaşlar, gibi yakın gelecekte aşılması zor olan ve çözülmesi gereken pek çok sorundan bahsetmektedir (Pauw, 2015). Ancak daha iyi bir gelecek için nelerin olması gerektiğine dair çok az çalışma bulunduğu da bir gerçektir (Béneker & Schee, 2015; Béneker, Palings & Krause, 2015; Morgan, 2015). Hâlbuki karmaşık sorunların çok olduğu günümüzde geleceği hayal etmeye ihtiyaç vardır (Robertson & Burston, 2015). Bunu yaparken de gelecek ile ilgili pozitif düşünmek toplumları ve bireyleri gelecek adına daha güçlü kılar. Aksi halde toplum ve bireylerin geleceğe olan güvenleri azalabilir (Ono, 2003). Zaten özünde eğitim gelecek içindir (Pauw, 2015; Toffler, 1974) ve öğretmenler de daha iyi bir geleceği oluşturmada anahtar role sahip aktörlerdir (Jungert, Alm & Thornberg, 2014). Bireylerin sahip olduğu gelecek imgesi, geleceğe yönelik nasıl bir tutum takınacağını ve şu anda nasıl davranacağını etkiler (Ono, 2003). Dolayısıyla geleceğin ana aktörleri olarak geleceği inşa edecek olan bugünün bireylerinin gelecekle ilgili imajlarının anlaşılması, ortaya konulması ve araştırılması gelecek adına önemli sonuçlar doğurur (Ono, 2003; Hicks, 2002).

Sonuç olarak yaşadığı zamanın farkında olan, farklı bakış açılarına sahip ve gelecek adına muhtemel senaryolara hazırlıklı olarak daha iyi bir gelecek oluşturmada katkıda bulunabilecek bireylerin yetiştirilmesi gezegenimiz adına hayati öneme sahiptir. Dolayısıyla bireylerin gelecekle ilgili imajlarının incelenmesi, onların hedeflerinin ortaya konulmasını, onların geleceğe yönelik hazırlanması, onların daha iyi anlaşılmasını ve gelecekle ilgili bilinçli kararlar alınmasını sağlar. Bu yönde atılacak ilk adım, geleceğin öğretmenlerinin ve sorumlu kişilerin zihin dünyalarındaki gelecek imajlarını incelemek olacaktır. Bu araştırmanın ana amacını da bu çerçevede oluşturmaktadır. Bu amaçla birlikte araştırmada şu alt sorulara yanıtlar aranmıştır.

- Öğretmen adaylarının “güçlü gelecek” kavramına yönelik imajları/görüşleri nelerdir?
- Öğretmen adaylarının “güçlü coğrafya eğitimi” kavramına yönelik imajları/görüşleri nelerdir? Şeklinde iki temel soru ile katılımcıların bu kavramlara yönelik görüşleri ortaya konulmaya çalışılmıştır.

YÖNTEM

Araştırma genel olarak nitel yaklaşıma göre tasarlanmış ve nitel araştırmalarda sıklıkla kullanılan olgubilim (fenomenoloji) deseni kullanılmıştır. Nitel araştırmalar son zamanlarda olgu ve kavramlarla ilgili araştırmalarda giderek daha fazla kullanılmaktadır (Patton, 2002). Fenomenoloji ise; bireylerin olgu veya kavramlara ilişkin deneyimlerini betimlemeyi sağlar. Böylece araştırmacı bireylerin yaşamına ve her birinin kendi deneyimleriyle oluşturdukları olgulara ulaşabilir (Christensen,

Johnson & Turner, 2011). Olgubilim, günlük yaşamda farkında olduğumuz ancak derinlemesine ve ayrıntılı bir anlayışa sahip olmadığımız durumlarda olgu veya kavramların araştırılmasını amaçlayan bir yaklaşımdır (Yıldırım ve Şimşek, 2011). Bireylerin kişisel yaşam ve deneyimlerine bağlı olarak bireylerin incelenen olgu veya kavramları nasıl tanımladıkları, onlara yükledikleri anlamlar ve diğer insanlara nasıl aktardıklarını ortaya koyan araştırmaları içerir (Patton, 2002; Akturan & Esen, 2008). Bu bağlamda araştırmada “güçlü gelecek ve güçlü coğrafya eğitimi” kavramlarına katılımcıların yüklemiş oldukları anlamlar ve bu kavramlarla ilgili imaj ve algıları incelenmiştir.

Katılımcılar

Araştırma katılımcıların “güçlü gelecek ve güçlü coğrafya eğitimi” kavramlarına yönelik duygu, düşünce, algı ve imajlarını incelemek amacıyla gerçekleştirilmiştir. Bu amaç doğrultusunda çalışma 2019-2020 eğitim öğretim döneminde Türkiye’de bir devlet üniversitesinde sınıf, sosyal bilgiler ve fen bilgisi öğretmenliği bölümlerinde öğrenim gören ve amaçlı örnekleme yöntemi ile seçilen toplam 189 kişinin katılımıyla gerçekleştirilmiştir. Araştırmada gönüllülük esasına dikkat edilerek etik ilkeler ve katılımcıların gizliliği açısından gerçek isimler yerine kodlamalara (K1, K2, K3 şeklinde) yer verilmiştir. Katılımcılara ilişkin veriler Tablo 1’de yer almaktadır.

Tablo 1. Katılımcılara İlişkin Veriler

Cinsiyet	Sınıf Öğretmenliği	Sosyal Bilgiler Öğretmenliği	Fen Bilgisi Öğretmenliği	Toplam	Yüzde (%)
Kadın	40	55	30	125	66,14
Erkek	21	27	16	64	33,86
Toplam	61	82	46	189	100

Tablo 1 incelendiğinde katılımcılar üç farklı bölümden seçilmiştir. Bunun nedeni sınıf, sosyal bilgiler ve fen bilgisi öğretmenliği bölümlerinde öğrenim gören katılımcıların eğitim dersleri ile birlikte sayıca farklı olsa da coğrafya ile ilgili olarak çeşitli dersler almış olmalarıdır. Bununla birlikte katılımcıların çoğunluğunun kadınlardan oluştuğu görülmektedir.

Verilerin Toplanması ve Analizi

Araştırmada verilerin toplanmasından önce ilgili literatür incelenmiş ve daha sonra uzman görüşleri de dikkate alınarak araştırmacı tarafından geliştirilen yarı yapılandırılmış görüşme formu oluşturulmuştur. Görüşme formunda kişisel bilgilerin yanı sıra katılımcıların “güçlü gelecek ve güçlü coğrafya eğitimi” kavramlarına yönelik görüş, düşünce ve algılarını elde etmek amacıyla görüşlerini yazılı olarak ifade etmeleri istenmiştir. Katılımcılara öncelikle hayalindeki güçlü geleceği ve güçlü coğrafya eğitimini nasıl ifade edersiniz? soruları ayrı ayrı yöneltilmiştir. Daha sonra bu iki farklı sorudan elde edilen veriler içerik analizi tekniği ile analiz edilerek kod ve temalar oluşturulmuştur. İçerik analizinde amaç benzer tema ve kavramları içeren verilerin düzenlenmesi, yorumlanması ve bu anlamlı verilerin bir araya getirilerek okuyucuya sunulmasıdır (Yıldırım ve Şimşek, 2011; Neuman, 2012). Daha sonra ulaşılan veriler iki farklı alan uzmanı tarafından incelenmiş ve araştırmacı ile bağımsız alan uzmanları arasındaki tutarlılık ve güvenilirlik kontrol edilmiştir (Miles ve Huberman, 1994). Son hali verilen veriler tablolar halinde bulgular bölümünde sunulmuş yorumlanmıştır.

Geçerlilik ve Güvenirlik

Her araştırmada olduğu gibi nitel araştırmalarda geçerlilik ve güvenilirlik denilince öncelikle akla inandırıcılık, tutarlılık, aktarılabirlik ve teyit edilebilirlik gibi kavramlar gelmektedir. Nitel çalışmalarda güvenilirlik, verilerin analizinde ulaşılan kodlamaların birden fazla kişi tarafından kontrol edilerek karşılıklı uzlaşma ve tutarlılığın sağlanmasıdır (Creswell, 2013). Bunun için de araştırmacı ve bağımsız uzmanların arasındaki görüş birliğine bakılmış (Miles ve Huberman, 1994) [Güvenirlik = (Görüş Birliği/Görüş Birliği + Görüş Ayrılığı) × 100] formülü ile $(71 \div (71+12) \times 100)$ hesaplanmış ve sonrasında görüş

birliğinin (0.85) yüksek olduğu (Baltacı, 2017) görülmüştür. Yine ulaşılan bulguların ve ifade edilen görüşlerin objektif bir şekilde ortaya konması adına katılımcıların ifadeleri aynen korunmuş, bulgular açık, anlaşılır olarak ifade edilmiş, analiz sürecinde tarafsız ve objektif davranılarak uzman desteği ile verilerin tutarlılık ve aktarılabilirliği sağlanmaya özen gösterilmiştir. Ayrıca katılımcı görüşleri bulgular bölümünde de verildiği üzere doğrudan alıntılarla verilerek güvenilirlik sağlanmaya çalışılmıştır.

BULGULAR

Araştırma sonucunda katılımcıların “güçlü gelecek ve güçlü coğrafya eğitimi” kavramlarına yönelik algı, imaj, düşünce ve görüşleri aşağıda sırasıyla aşağıda verilmiştir.

Öğretmen Adaylarının “Güçlü Gelecek” Kavramına Yönelik İmajları/Görüşleri

Tablo 2’de öğretmen adaylarının öncelikle “güçlü gelecek” kavramına ilişkin algı, imaj ve düşüncelerine yer verilmiştir.

Tablo 2. Öğretmen Adaylarının “Güçlü Gelecek” Kavramına Yönelik Görüşleri

Tema	Kategori	Kod	Frekans (f)	Yüzde (%)
Güçlü Gelecek	Nitelikli Eğitim-Öğretim Boyutu	Nitelikli bir eğitim ve eğitim sistemi	90	38,43
		İlgi ve yeteneğe göre mesleki eğitim	43	
		Öğretmene gereken değeri vererek nitelikli öğretmenler yetiştirmek	17	
		Ahlak ve değer eğitimi önemsemek	14	
		Ezbere dayalı eğitimden uzak, uygulama ve araştırmaya dayalı eğitimi	12	
		Okullarda sosyal içerikli ders ve etkinliklere daha fazla yer vermek	9	
		Yabancı dil eğitimine önem vermek	7	
		Bireyleri merak uyandırıcı araştırmalara yönlendirmek	4	
		Eğitilmiş ve kültürlü bireyler yetiştirmek	4	
		Sınav yerine yetenek merkezli uygulamalara önem vermek	3	
		Öğrenci merkezli eğitimi daha fazla önemsemek	3	
		Kütüphane sayısını artırmak	3	
		Yurtdışı eğitimine önem vermek	3	
	Diğer (dört farklı kişi tarafından birer defa dile getirilen görüş)	4		
	Bilinçli ve Nitelikli Birey Boyutu	Çalışkan ve üretken bireyler yetiştirmek	20	17,25
		Gençlere yatırım yapmak	20	
		İnsanlara hayallerini gerçekleştirebilecekleri fırsatlar sunmak	14	
		Bireylere kitap okuma alışkanlığı kazandırmak	13	
		Vatanına ve milletine bağlı bireyler yetiştirmek	11	
		Tarihten ve geçmiş yaşantılardan dersler çıkarmak	9	
		Eleştiriye açık, sorgulayan ve hoşgörülü nesiller yetiştirmek	9	
	Adil Yaşam Boyutu	Bireylere küresel bakış açısı kazandırmak	1	12,09
		Adil, demokratik ve insan haklarına saygılı olmaya yönelik adımlar atmak	25	
		Savaşların olmadığı bir barış ortamı oluşturmak	18	
		Gerekli hukuki düzenlemeleri yapmak	12	
		Düşünce ve fikir özgürlüğünü artırmak	7	
	Ekonomik Boyut	İnsanların eşit hak ve özgürlüklere sahip olduğu bir ortam oluşturmak	6	9,96
		Güçlü ve bağımsız bir ekonomi oluşturmak	16	
		İşsizliği azaltıp ekonomiyi güçlendirmek	14	
		Gelir farkını azaltarak refah seviyesini artırmak	10	
		Tarıma önem vererek tarımsal üretimi artırmak	6	
		Yerli üretime önem vermek	5	
		Enerji üretimine önem vermek	3	
	Emekli maaşlarını iyileştirmek	2		

Güçlü Gelecek	Sosyal Boyut	Sağlık koşullarını iyileştirmek	9	8,36
		Her açıdan (sağlık, eğitim, askeri, mali gibi) nitelikli olmayı sağlamak	9	
		Aile eğitimine önem vermek	7	
		Toplumsal yardım ve dayanışmayı artırmak	5	
		Sanata ve sanatçıya daha fazla önem vermek	5	
		Toplumsal kurallara uymaya daha fazla önem vermek	5	
		Teknoloji bağımlılığını azaltarak sosyal aktiviteleri artırmak	3	
		Kadının toplumdaki değerini artırmak	2	
		Diğer (iki farklı kişi tarafından dile getirilen görüş)	2	
	Bilim ve Teknoloji Boyutu	Bilim ve teknolojiye daha fazla yatırım yapmak	16	8,18
		Bilime ve bilim insanlarına daha fazla değer vermek	11	
		Teknolojiyi insan yararına kullanmak	9	
		Proje ve ARGE çalışmalarına daha fazla önem vermek	3	
		Askeri gücü geliştirerek, savunma sanayisine daha fazla önem vermek	3	
		Günü kurtarmak yerine geleceğe yönelik yatırımlar yapmak	2	
	Doğal Ortam ve Çevre Boyutu	Bireyleri yazılım alanına yönlendirmek	2	5,69
		Bireylere doğa sevgisi ve çevre eğitimi bilinci kazandırmak	14	
		Hayvan sevgisini artırarak hayvan haklarını koruma konusunda adımlar atmak	7	
		Yeşil alan oranını artırmak	7	
Geri dönüşüme önem vermek		4		

Tablo 2 incelendiğinde, araştırmada yer alan katılımcılar “güçlü gelecek” kavramına yönelik çeşitli görüşleri yer almaktadır. Katılımcıların bu görüşler doğrultusunda “güçlü gelecek” teması bağlamında toplam (f=562) farklı görüş bildirdikleri görülmüştür. Elde edilen bu görüşlerin “nitelikli eğitim ve öğretim” (% 38,43) boyutu, “bilinçli ve nitelikli birey” (% 17,25) boyutu, “adil yaşam” (% 12,09) boyutu, “ekonomik” boyut, (% 9,96) “sosyal” (% 8,36) boyut, “bilim ve teknoloji” (% 8,18) boyutu ve son olarak ta “doğal ortam ve çevre” (% 5,69) boyutu adı altında yedi farklı kategoride yer aldığı görülmektedir. Bu boyutlar altında da farklı frekansta görüşler bulunmaktadır. Dolayısıyla araştırmaya katılan öğretmen adaylarının yarısından fazlası güçlü geleceği nitelikli eğitim-öğretime ve bilinçli ve nitelikli bireylere bağladıkları dikkat çekmektedir. Bununla birlikte “güçlü gelecek” ile ilgili her bir kategoride ön plana çıkan katılımcı görüşleri ise aşağıda yer almaktadır.

Nitelikli Eğitim-Öğretim Boyutu:

Öğretmen adayları “güçlü gelecek” teması altında yer alan nitelikli eğitim-öğretim boyutu kapsamında (f=216), (%38,43) farklı görüş geliştirdikleri tespit edilmiştir. Katılımcıların bu boyut altında vermiş oldukları cevapların bir kısmı ise şu şekildedir:

“Güçlü bir gelecek için bireylere öncelikle çok iyi bir eğitim ve öğretim sunmalıyız. Bunun için de eğitim sisteminin buna uygun olması gerekir” (K3).

“Güçlü bir gelecek için öncelikle herkese eğitim verilmeli. Çünkü her şeyin başı eğitimden geçer. İyi eğitim alan bireyler daha bilinçli olur ve ülkemizin geleceği adına önemlidir” (K7).

“Güçlü bir gelecek için eğitimdeki sorunları çözerdim. Çünkü güçlü bir gelecek sağlam alınan bir eğitimden geçer. Öğrenciye eğitim iyi bir şekilde verilirse yarınlar için daha başarılı işle çıkarmak kolay olur” (K52).

“Güçlü gelecek için ilk olarak eğitim sistemini değiştirir, öğrencilere sınavla sadece bir meslek edinmek yerine kendi ilgi ve ihtiyaçları doğrultusunda eğitim almalarını sağladım. Böylece insanlar mesleklerini isteyerek yapar ve başarılı olurlar” (K65).

“Güçlü gelecek için öncelikle eğitimden başladım. Bireyleri ortaokulda yetenek sınavlarına tabi tutar, lise ve üniversitede sadece yetenekleri doğrultusunda eğitim almalarını sağladım. Çünkü herkes yetenekli olduğu ve sevdiği işi yaparsa gelecek hem çok güzel hem de çok güçlü olur” (K85).

Bilinçli ve Nitelikli Birey:

Öğretmen adayları “güçlü gelecek” teması altında yer alan bilinçli ve nitelikli birey boyutu kapsamında (f=97), (%17,25) farklı görüş geliştirdikleri tespit edilmiştir. Katılımcıların bu boyut altında vermiş oldukları cevapların bir kısmı ise şu şekildedir:

“Güçlü gelecek için yeni nesillere daha çok önem verip, onlar için daha çok yatırım yaptım” (K189).

“Güçlü bir geleceğin temeli zeki, dinamik ve çalışkan nesiller ile mümkündür” (K89).

“Güçlü gelecek için öncelikle kısıtlamaları ortadan kaldırırdım. Günümüzde birçok insan mesleki eğitim açısında kısıtlanıyor ve söz sahibi olamıyor. İnsanları özgür bırakır ve gelecek hakkında kendi kararlarını alabilmelerini sağlar” (K183).

Adil Yaşam:

Öğretmen adayları “güçlü gelecek” teması altında yer alan adil yaşam boyutu kapsamında (f=68), (%12,09) farklı görüş geliştirdikleri tespit edilmiştir. Katılımcıların bu boyut altında vermiş oldukları cevapların bir kısmı ise şu şekildedir:

“Güçlü gelecek için öncelikle her türlü düşüncenin yani ifade özgürlüğünün dinlenmesine izin verirdim” (K42).

“Güçlü bir gelecek için öncelikle herkesin dil, din, ırk, cinsiyet farkı gözetmeksizin eşit olduğu ve daha adil bir ülke kurardım” (K79).

“Güçlü gelecek için insanların birlik ve beraberlik içerisinde yaşadığı, dil, din, mezhep vb. farklılıkları gözetmeksizin barışçıl bir ortamın olması önemlidir” (K86).

“Güçlü gelecek için dünyadaki savaşları bitirirdim. Çünkü savaşların olduğu bir yerde çocuklar mutlu büyüyemez ve içindeki çocuğu o savaş çoktan öldürmüş olur. Çünkü savaşlar insanın içindeki mutluluğu ve hayallerini bombalar” (K136).

Ekonomik Boyut:

Öğretmen adayları “güçlü gelecek” teması altında yer alan ekonomik boyut kapsamında (f=56), (%9,96) farklı görüş geliştirdikleri tespit edilmiştir. Katılımcıların bu boyut altında vermiş oldukları cevapların bir kısmı ise şu şekildedir:

“Güçlü bir gelecek için öncelikle güçlü bir ekonomiye ihtiyaç vardır. İmkân verilirse önce ekonomimizi güçlendirmek için çalışmalar yaptım. Dışa bağımlılık ne kadar az olursa o kadar özgür oluruz” (K26).

“Öncelikle işsizlik sorunu için çeşitli iş imkânları oluşturur, projeler yaptım. Ülke sanayisini kalkındırarak çalışmalar yapar, sanayi işletmelerini desteklerdir. Ayrıca üretim ve tüketim maliyetleri hakkında çalışmalar yaptım” (K21).

“Güçlü gelecek için bir diğer durum da insanların mutluluğudur. Bir insanı düşük gelirle evden işe, işten eve durumuna düşürmek toplumda bunalımlara sebep olur. Dolayısıyla insanların refah seviyeleri yükseltilmeli, onlara imkânlar sunulmalı ve hayattan zevk almaları sağlanmalıdır” (K141).

Sosyal Boyut:

Öğretmen adayları “güçlü gelecek” teması altında yer alan sosyal boyut kapsamında (f=47), (%8,36) farklı görüş geliştirdikleri tespit edilmiştir. Katılımcıların bu boyut altında vermiş oldukları cevapların bir kısmı ise şu şekildedir:

“Güçlü gelecek için öncelikle sağlıktan başlardır. Çünkü her şeyin başı sağlıktır. Bazı şehirlerde yeterli imkan, doktor, hemşire ve yeterli hastane yok” (K6).

“Güçlü bir gelecek için eğitim önemli ancak bireyin eğitimi sadece okuldan ibaret değildir. İlk eğitim ailede başlar ve bunun için öncelikle ailelere çocukların eğitimiyle ilgili ne gerekli, neler yapılabilir bununla ilgili eğitim verirdim” (K78).

Bilim ve Teknoloji Boyutu:

Öğretmen adayları “güçlü gelecek” teması altında yer alan bilim ve teknoloji boyutu kapsamında (f=46), (%8,18) farklı görüş geliştirdikleri tespit edilmiştir. Katılımcıların bu boyut altında vermiş oldukları cevapların bir kısmı ise şu şekildedir:

“Güçlü gelecek için bilim ve teknolojinin ön planda tutulduğu günümüzde en büyük yatırım bilim ve teknolojiye yapılmalıdır. Çünkü şuan bilim ve teknolojiye önem veren ülkeler her yönden çok geliştiği ortadadır. Türkiye’de neden bunlardan biri olması” (K16).

“Güçlü bir gelecek için bilime değer verilip, bilim insanlarımıza sahip çıkılmalıdır. Bilimin ve bilim insanlarının yanında olunmalı, onların yaptığı çalışmalara değer verilip kendilerini geliştirmeleri için onlar teşvik edilmelidir” (K23).

Doğal Ortam ve Çevre Boyutu:

Öğretmen adayları “güçlü gelecek” teması altında yer alan doğal ortam ve çevre boyutu kapsamında (f=32), (%5,69) farklı görüş geliştirdikleri tespit edilmiştir. Katılımcıların bu boyut altında vermiş oldukları cevapların bir kısmı ise şu şekildedir:

“Öncelikle temiz bir çevre için uğraşırđım. Çünkü çevre olmadan insan olmaz. Yemyeşil bir çevre için ağaçlar dikerdim. Yeşil bir ortamdan zarar gelmez” (K93).

“Güçlü gelecek için küçük yaşlardan itibaren çocuklara hayvan sevgisini kazandırarak en azından evlerinde bir hayvan beslemeleri sağlanmalıdır. Böylece çocuk daha sonraki hayatında hayata farklı bakacak ve insan sevgisi de güçlenecektir” (K32).

Öğretmen Adaylarının “Güçlü Coğrafya Eğitimi” Kavramına Yönelik İmajları/Görüşleri

Tablo 3’te öğretmen adaylarının “güçlü coğrafya eğitimi” kavramına yönelik görüşlerine yer verilmiştir.

Tablo 3. Öğretmen Adaylarının “Güçlü Coğrafya Eğitimi” Kavramına Yönelik Görüşleri

Tema	Kategori	Kod	Frekans (f)	Yüzde (%)
Güçlü Coğrafya Eğitimi	Uygulama	Yerinde gezi-gözlem yapmak	111	46,92
		Doğal ortam ve yaşamla iç içe bir coğrafya eğitimi	27	
		Uygulamaya dönük coğrafya eğitimi	22	
	Materyal	Daha fazla teknoloji ve görsel metotlardan yararlanmak	39	24,63
		Gerekli araç, gereç ve donanıma yer vermek	24	
		Coğrafya laboratuvarı veya sınıfı oluşturmak	12	
		Coğrafyaya özgü materyaller oluşturmak	9	
	Yöntem-Teknik	Dersleri düz anlatım yerine eğlenceli ve ilgi çekici içeriklerle donatmak	15	17,30
		Yaparak yaşayarak öğrenmeyi sağlamak	15	
		Ezber yerine merak uyandırıcı teknikleri kullanmak	13	
		Coğrafyaya özgü sınıf içi etkinlikler uygulamak	9	
		Keşfetmeye yönelik coğrafya eğitimi gerçekleştirmek	7	
	Önem	Bireylere coğrafi bilinç kazandırmak	12	11,14
		Coğrafya eğitimini küçük yaşlardan itibaren vermek	9	
		Coğrafya sadece bir ders değildir, dolayısıyla herkesin almasını sağlamak	5	
		Bireylere harita becerilerini kazandırmak	5	
Diğer		(Farklı sayılarda katılımcılara ait görüşler yer almaktadır)	7	

Tablo 3 incelendiğinde, araştırmada yer alan katılımcılar “güçlü coğrafya eğitimi” kavramına yönelik çeşitli görüşleri yer almaktadır. Katılımcıların “güçlü coğrafya eğitimi” teması bağlamında toplam (f=341) farklı görüş geliştirdikleri görülmüştür.

Elde edilen bu görüşlerin Bu görüşler doğrultusunda “güçlü coğrafya eğitimi” kavramına yönelik görüşler çeşitli kategoriler altında bir toplanmıştır. Bu kategoriler sırasıyla “uygulama” (% 46,92) boyutu, “materyal” (% 24,63) boyutu, “yöntem ve teknik” (% 17,30) boyutu ve son olarak ta “önem” (% 11,14) boyutu adı altında dört farklı kategori yer almaktadır. Bu boyutlar altında da farklı frekansta görüşler bulunmaktadır. Dolayısıyla araştırmaya katılan öğretmen adaylarının yarıya yakını güçlü coğrafya eğitimini uygulama boyutuyla ele alarak coğrafya eğitiminde uygulamaya yönelik içeriklere yer verilmesi gerektiğini vurgulamışlardır. Bununla birlikte “güçlü coğrafya eğitimi” ile ilgili her bir kategoride ön palan çıkan katılımcı görüşlerine aşağıda yer verilmiştir.

Uygulama Boyutu:

Öğretmen adayları “güçlü coğrafya eğitimi” teması altında yer alan uygulama boyutu kapsamında (f=160), (%46,92) farklı görüş geliştirdikleri tespit edilmiştir. Katılımcıların bu boyut altında vermiş oldukları cevapların bir kısmı ise şu şekildedir:

“Coğrafya dersi doğa ve yaşamla iç içe bir derstir. Güçlü coğrafya eğitimi için sadece anlatarak değil, öğrencilere yerinde göstererek, doğanın veya hayatın içine sokarak öğretmek en iyi öğretimi sağlar. Örneğin dev kazanımı yerinde göstererek bireye öğretebiliriz” (K3).

“Güçlü coğrafya eğitimi için öğrencilerimle geziler yaptım. Bakı, eğitim yükselti gibi bazı kavramları kendi gözlem ve deneyimleriyle görüp anlayabilmeleri önemlidir” (K14).

“Güçlü coğrafya eğitimi için görmeye yönelik eğitimi benimserdir. Yani bir bölgeye sair iklim, coğrafi unsurlar veya turistik faaliyetlere yönelik slayttan değil de gezerek-görerek öğrenmenin daha kalıcı olabileceğini düşünüyorum” (K51).

“Güçlü coğrafya eğitimi için teorik derslerin yanında uygulamalı derslere yer verilmesini sağlarlar. Çünkü insan teorik bilgileri unuttur, ancak uygulatarak, deneterek ve gösterilerek aktarılan bilgilerin kalıcılığı daha fazla olur” (K37).

Materyal Boyutu:

Öğretmen adayları “güçlü coğrafya eğitimi” teması altında yer alan materyal boyutu kapsamında (f=84), (%24,63) farklı görüş geliştirdikleri tespit edilmiştir. Katılımcıların bu boyut altında vermiş oldukları cevapların bir kısmı ise şu şekildedir:

“Coğrafya bence çoğunlukla görsel bir ders. Bu açıdan bakılırsa güçlü bir coğrafya eğitimi için derslerimde olabildiğince görseller kullanırdım. Örneğin bunlar bir harita, maket olabileceği gibi gözlem, görerek öğrenmek eğer imkân varsa daha etkili olur. Ancak imkân yoksa görselleri daha çok kullanırım. Örneğin bazen bir video bir paragraf yazıdan daha kalıcı ve öğretici olur” (K78).

“Güçlü coğrafya eğitimi için okullarda coğrafya laboratuvarı kurardım. Farklı toprak tipleri, kayaçlar gibi şeylere öğrenciler canlı bir şekilde görüp en doğru yoldan öğrenebilir” (K35).

“Güçlü coğrafya eğitimi için öncelikle başka bir coğrafya sınıfı yaptım. Oraya çeşitli haritalar, minyatürler, taş koleksiyonları, maketler gibi coğrafi unsurlar koyardım. Öğrenciler oraya girdiklerinde kendilerini coğrafyanın içinde hissetmeli” (K139).

Yöntem-Teknik Boyutu:

Öğretmen adayları “güçlü coğrafya eğitimi” teması altında yer alan yöntem-teknik boyutu kapsamında (f=59), (%17,30) farklı görüş geliştirdikleri tespit edilmiştir. Katılımcıların bu boyut altında vermiş oldukları cevapların bir kısmı ise şu şekildedir:

“Öğrencilere coğrafi terimleri ezberletmek yerine onlara basit yollarla bunları öğrenmelerini sağlar, dersi eğlenceli hale getiririm” (K157).

“Coğrafya bilimine bir insan olarak ihtiyacımız var. Öğrencilerin ezberci eğitim değil de öğretici eğitimle öğrenmelerini sağladım. Tek duyu organına değil birden fazla duyu organına hitap edecek şekilde öğretim yapardım” (164).

Önem Boyutu:

Öğretmen adayları “güçlü coğrafya eğitimi” teması altında yer alan önem boyutu kapsamında (f=38), (%11,14) farklı görüş geliştirdikleri tespit edilmiştir. Katılımcıların bu boyut altında vermiş oldukları cevapların bir kısmı ise şu şekildedir:

“Güçlü coğrafya eğitimi öncelikle halkı bilgilendirici birlikler kurardım. Çünkü hayatın kaynağı toprak kirlenirse su da kirlenir, su kirlenirse yaşam durur. Bunun için halk bilgilendirilmeli ve bilinçlendirilmelidir” (K85).

“Güçlü coğrafya eğitimi için eğitim okul öncesinden başlamalıdır. Çünkü dünyanın bizim evimiz olduğu bilinci küçük yaşlardan kazandırılmalı ki öncelikle temiz bir toplum oluşsun. Coğrafya eğitimi bunun üzerine konulmalı. Birey evini, yurdunu ihtiyaçlarını bilmeli. Dünyayı kullanan tek canlının biz olmadığımız yönünde hareket etmeyi bilmelidir” (K134). Sonuç olarak katılımcıların “güçlü gelecek ve güçlü coğrafya eğitimi” kavramlarına yönelik algı ve düşünceleri bu şekildedir.

SONUÇ, TARTIŞMA VE ÖNERİLER

Bireyler bilgi, inanç, değer, çevre ve beklentilerine dayanarak geleceğe dair imgeler geliştirir (Rubin & Linturi, 2001; Rubin, 2013). Dolayısıyla burada amaç gelecekle ilgili farklı algıları ortaya koymak ve alternatifleri görebilmektir (Dator, 1998). Öğretmen adaylarının “güçlü gelecek ve güçlü coğrafya eğitimi” kavramlarına yönelik imaj, algı ve düşüncelerinin incelendiği bu araştırma sonuçlarına göre katılımcılar güçlü geleceği genellikle nitelikli bir eğitim/öğretim, bilinçli ve nitelikli bireyler ile açıklamakla birlikte, adil yaşam, ekonomi ve sosyal ilişkiler, bilim, teknoloji, doğal ortam ve çevre boyutlarıyla da bu kavramı ilişkilendirdikleri görülmektedir. Bu boyutlar altında güçlü gelecek kavramına ait farklı frekansta görüşlerle de bunu açıklamışlardır. Bu görüşler içerisinde “güçlü gelecek” imajları içerisinde nitelikli eğitim ve öğretimle birlikte gençlere yatırımların yapıldığı, çalışkan ve üretken bireylerin yetiştirildiği, adil, demokratik ve insan haklarına saygının olduğu, dünyada savaşların olmadığı barışın hâkim olduğu, gelir farkının ve işsizliğin düşük olduğu güçlü ve bağımsız bir ekonominin olduğu, sağlık koşullarının iyi olduğu, aile eğitimine önem verildiği, bilime, bilim insanlarına ve teknolojiye daha fazla önem verildiği, bireylerin çevre bilincine sahip olduğu durumlar güçlü geleceği oluşturmada ön plana çıkan görüşlerdir. Bu sonuçlardan yola çıkarak ilgili literatür incelendiğinde, eğitimin özünde gelecek için olduğu (Pauw, 2015), eğitimin daha iyi bir gelecek oluşturmada yönlendirici bir görevi olduğu (Eckersley, 1999), ancak nitelikli eğitimin nitelikli öğretmenlerle mümkün olabileceği (Mitchell & Lambert, 2015; Boehm, Solem & Zadrozny 2018), burada aile ortamı ve teknolojinin önemli olduğu (Rikkinen, 2001), demokratik, adil ve özgür ortamların bunu desteklediği (Torbjörnsson & Molin, 2015), silahların ve savaşların olmadığı barış ikliminin hakim olduğu (Gidley, 1998), farklı bakış açılarıyla birlikte değerlerin önemli olduğu (Angheloiu, Sheldrick & Tennant, 2020), öğrenci merkezli yaklaşımlarla birlikte bireylerin mesleki ve ihtiyaçları karşılamaya yönelik adımların dikkat çektiği (Planinc, 2011), geleceği şekillendirmede gençlerin etkili olabileceği ve gençlere önem verilmesi gerektiği (Eckersley, 1999; Mallan & Greenaway, 2011), bilim ve teknoloji alanında yaşanan gelişmelerin geleceğe daha fazla umutla bakabilmeyi olumlu etkilediği (Gültekin, 2006), çevre, ekonomik faktörler ve sosyal normların gelecek imajlarını ortaya koymada belirleyici olabileceği (Eckersley, 1999; Ono, 2003) farklı çalışmalarda belirtilmiştir. Bireylerin gelecek algılarıyla ilgili yapılan çalışmalarda güçlü gelecek adına olması gerekenlerle ilgili olumlu imajlar ortaya konulsa da farklı çalışmalarda ise bireylerin gelecek beklentilerinin olumsuz imajlardan oluştuğuna dair de pek çok çalışma bulgusunun olduğu da burada unutulmamalıdır (Gidley, 1998; Eckersley, 1999; Ono, 2003; Rubin, 2013; Pauw, 2015; Cook, 2016; Kaboli & Topio, 2018).

Okullarda çok şey öğretiliyor ama çok az şey öğreniliyor. Bireylere sunulan öğrenme deneyimleri gelişirse coğrafya öğrenimi de daha heyecan verici olacaktır (Cachinho, 2005). Öğretmen adayları “güçlü coğrafya eğitimi” ile ilgili uygulama, “materyal”, “yöntem-teknik” ve “önem” boyutları adı altında çeşitli görüşler dile getirmişlerdir. Bu boyutlar altında çeşitli frekanslarda

görüşler yer almaktadır. Bu görüşlerden yola çıkarak katılımcıların “güçlü coğrafya eğitimi” ne yönelik imaj ve algıları genellikle yerinde gezi gözlemin yapıldığı, uygulamaya dönük, yaşamla iç içe bir eğitimin hâkim olduğu, teknoloji ve görsel içeriklere daha fazla yer verildiği, derslerin ilgi çekici ve eğlenceli içeriklerle işlendiği, merak uyandırıcı ve keşfetmeye yönelik öğretimin yapıldığı, küçük yaşlardan itibaren verilen ve bireylere coğrafi bilincin kazandırıldığı durumlardan oluştuğu tespit edilmiştir. Bu sonuçlardan yola çıkarak ilgili literatür incelendiğinde, eğitim sürecinde bireylerin gerçek deneyimlerin güçlü bilginin oluşmasında etkili olduğu (Rikkinen, 2001), görsel bir dünyada yaşayan bireylerin dünyalarını görsel imgeler ile anlamlandırdıkları (Mackintosh, 2010), haritalar güçlü coğrafya eğitimin bir parçasını oluşturduğu, ezberci yaklaşımın ise güçlü coğrafya eğitimin önündeki en önemli engellerden biri olduğu (McCall, 2011) şeklinde farklı çalışmalarda vurgulanmıştır. Yine yaparak-yaşayarak öğrenme, bireylerin deneyimleyerek öğrenmesi, eleştirel bakış açısına sahip olma, coğrafi araç-gereçler (Cachinho, 2005; McCall, 2011; Dolan, Waldron, Pike & Greenwood, 2014) güçlü coğrafya eğitimine katkı sağlayan durumları ifade eder. Coğrafya biliminin laboratuvarı arazi veya diğer bir deyişle yerinde inceleme fırsatı sunan sahadır. Nitekim katılımcılar güçlü coğrafya eğitimi için uygulamaya dönük saha çalışmalarına özellikle vurgu yaptıkları dikkatlerden kaçmamıştır. Bununla birlikte coğrafya eğitiminde saha/alan çalışmalarının önemini vurgulayan pek çok çalışma (Dolan, 2020; Arı, 2020; Béneker, Palings & Krause, 2015; Witt, 2017; Halocha, 2005; Kolejka & Hofmann, 2005; Spronken-Smith, 2005; Doğanay, 2014) incelendiğinde bu görüşün güçlü bir şekilde desteklendiği belirtilebilir. Örneğin Das & Chatterjea (2018)'ya göre saha çalışmaları gerek öğretmenler gerekse araştırmacılar açısından coğrafya eğitiminin ayırt edici bir özelliği olduğunu vurgulamışlardır. Bununla birlikte iyi bir coğrafya öğretimi heyecan verici, eğlenceli olması yanında bireylerin ilgi ve ihtiyaçlarına dikkat edildiği farklı öğretim yaklaşımları ve güncel konuları da içermelidir (Catling & Willy, 2009). Ayrıca ilgi çekici ve merak uyandırıcı içerikler, resim, video ve konularla ilişkili çeşitli görseller kullanımının coğrafya eğitiminde önemi yadsınmaz (Bartram, 2010; Whyte, 2017; Owens, 2017). Sonuç olarak güçlü coğrafya eğitimi adına katılımcıların vurguladıkları görüşlerle ilgili literatürün birbirini desteklediği görülmektedir. Bu sonuçlar doğrultusunda çalışma bulgularına dayalı olarak “güçlü gelecek” ve “güçlü coğrafya eğitimi” adına şu önerilere yer verilebilir.

- Nitelikli eğitim, öğrenme üzerinde kilit role sahip olduğu gibi coğrafya eğitimi için de bu durum geçerlidir. Dolayısıyla coğrafya eğitiminin niteliğini artırıcı çalışmalar yapılması, bireylerin ilgi, ihtiyaç ve yetenekleri doğrultusunda küçük yaşlardan itibaren gerekli yönlendirmeler yapılması ve mesleki eğitime gereken önemin verilmesi,
- Öğretmen niteliğine daha fazla önem verilerek bu alanda küresel gelişmelere uyumlu adımların yaygınlaştırılması,
- Coğrafya öğretiminde bireyi merkeze alan, uygulama ağırlıklı ve gerçek yaşamla iç içe etkinliklere daha fazla yer verilmesi,
- Geleceği inşa edecek olan bugünün gençlerini her açıdan daha iyi tanıyarak geleceğe ve gençlere daha fazla yatırım yapılması,
- Eleştiriye açık, sorgulayabilen, adil, hoşgörülü ve küresel bakış açısına sahip bireylerin yetiştirilmesinde daha fazla sorumluluk alınması,
- Güçlü geleceğin önemli sacayaklarından biri olan ekonomi ve bireylerin refah seviyesinin artırılmasına yönelik adımların daha güçlü atılması,
- Tarıma, yerli üretime ve yaşamın önemli bir parçası olan temiz enerji üretimine yönelik adımların kararlı bir şekilde atılması,
- Aile olgusuna daha fazla önem vererek bireylerin sosyal ve toplumsal gelişimleri destekleyici çalışmalara titizlikle yaklaşılması,
- Güçlü geleceği inşa etmede temel taşlardan biri olan bilime, bilim insanlarına ve bilimsel çalışmalara daha fazla önem vererek bu alanda yapılan proje, ARGE ve bilimsel çalışmalara daha güçlü destek verilmesi,
- Güçlü geleceği inşa ederken mevcut kaynakları sürdürülebilir kullanmaya özen gösterilmesi, çevrenin, yeşil alanların ve doğal ortamın dengesini koruma konusunda bilinçli bireylerin yetiştirilmesine küçük yaşlardan başlanması ve bireylere gerekli eğitimlerin verilmesine yönelik adımların güçlü bir şekilde atılması,

- Coğrafya eğitiminde ayırt edici bir özeliğe sahip saha/alan çalışmalarına yönelik uygulamalara daha fazla önem verilerek bu konuda atılacak adımlar için yeteri kadar kaynak sağlanması,
- Coğrafya öğretiminde ayrı bir yeri olan görselliğe, görsel içeriklere, coğrafi araç-gereçlere ve coğrafi model ve maketlere sahip coğrafya sınıflarının yaygınlaştırılması konusunda destekleyici adımların atılması,
- Bireylere küçük yaşlardan itibaren coğrafi bir bilinç kazandırılması noktasında gerekli adımların atılması,
- Ve son olarak bireylerin gelecek beklentileri ile ilgili imaj ve görüşleri bizleri gelecekte nelerin beklediği veya gelecekte nelerin olması gerektiği hakkında çeşitli bakış açıları sunar. Dolayısıyla toplumun farklı kesimlerinin (ilköğretim ve ortaöğretim öğrencileri, akademisyen, doktor, aile vb. gibi) gelecek beklentileri ve imajlarını ortaya koyan farklı çalışmalar yapılması önerilmektedir.

| EXTENDED ABSTRACT |

Investigation of Prospective Teachers' Perceptions of Strong Future and Strong Geography Education

Yavuz DEĞİRMENÇİ

INTRODUCTION

No one can know exactly what will happen in the future. However, it is not difficult to predict that life will be more complex and diverse and change will be faster (Haubrich, 2000). Therefore, the world we live in is a place where there are different dynamics and natural and human environments constantly affect each other. This influence and interaction can be positive or negative. As a matter of fact, when the global developments in the last century are carefully analysed, it is seen that the negative aspects of this interaction are more dominant. This situation increases the need of humanity for more livable environments day by day and differentiates the future expectations of people.

Education and Strong Geography Education

Education is actually preparation for the future (Toffler, 1974). However, the main purpose of education is to help individuals prepare for today and tomorrow. However, thinking about the future is not given much attention in education, as it is difficult to teach what is in the future and what is not yet known. But in rapidly changing societies it is more relevant than ever. And without ideas and questions about how to proceed in the near future, it is difficult to know which knowledge and skills should be acquired (Béneker & Schee, 2015). We believe that the remarkable changes in the world today have greatly increased the need for geographical skills and knowledge at personal, national and international levels. Likewise, we believe that a better education is necessary to fulfil needs, solve challenges and protect our interconnected planet (Elbow, Rutherford & Shearer, 2011).

However, it is a fact that there are very few studies on what should happen for a better future (Béneker & Schee, 2015; Béneker, Palings & Krause, 2015; Morgan, 2015). However, today, when there are many complex problems, there is a need to imagine the future (Robertson & Burston, 2015). In doing so, thinking positively about the future makes societies and individuals stronger for the future. Otherwise, society and individuals' confidence in the future may decrease (Ono, 2003). In essence, education is for the future (Pauw, 2015; Toffler, 1974) and teachers are key actors in creating a better future (Jungert, Alm & Thornberg, 2014). The image of the future that individuals have influences how they behave towards the future and how they behave in the present (Ono, 2003). Therefore, understanding, revealing and investigating the future images of today's individuals, who will build the future as the main actors of the future, has important consequences for the future (Ono, 2003; Hicks, 2002).

As a result, it is of vital importance for our planet to raise individuals who are aware of the time they live in, who have different perspectives and who can contribute to creating a better future by being prepared for possible scenarios for the future. Therefore, analysing the images of individuals about the future, revealing their goals, preparing them for the future, understanding them better and making conscious decisions about the future. The first step to be taken in this direction would be to examine the images of the future in the minds of future teachers and responsible individuals. This framework constitutes the main purpose of this research. With this purpose, answers to the following sub-questions were sought in the research.

- What are the images/views of pre-service teachers towards the concept of “strong future”?
- What are the images/views of pre-service teachers towards the concept of “strong geography education”? With two basic questions, it was tried to reveal the views of the participants towards these concepts.

METHOD

The research was designed according to the qualitative approach in general and the phenomenology design, which is frequently used in qualitative research, was used. Qualitative research has recently been increasingly used in research on phenomena and concepts (Patton, 2002).

Working Group

The study was carried out with the participation of a total of 189 people who were selected by purposive sampling and studying at different grade levels in the departments of classroom, social studies and science teaching at a state university in Turkey during the 2019-2020 academic year in order to examine the feelings, thoughts, perceptions and images of the participants towards the concepts of “strong future and strong geography education”.

Data Collection and Analysis

Before collecting the data in the study, the relevant literature was examined and then a semi-structured interview form developed by the researcher was created by taking expert opinions into consideration. In the interview form, in addition to personal information, the participants were asked to express their opinions in writing in order to obtain their views, thoughts and perceptions about the concepts of “strong future and strong geography education”. Then, the data obtained were analysed by content analysis technique and codes and themes were created. The aim of content analysis is to organise and interpret the data containing similar themes and concepts and to present these meaningful data to the reader by bringing them together (Yıldırım & Şimşek, 2011; Neuman, 2012). The data were then analysed by two different field experts and the consistency and reliability between the researcher and independent field experts were checked (Miles & Huberman, 1994). The finalised data were presented in tables in the findings section and interpreted.

Validity and Reliability

As in any research, when it comes to validity and reliability in qualitative research, concepts such as credibility, consistency, transferability and confirmability come to mind first. Reliability in qualitative studies is to ensure mutual agreement and consistency by checking the codings reached in the analysis of the data by more than one person (Creswell, 2013). For this purpose, the consensus between the researcher and independent experts was examined (Miles & Huberman, 1994) and it was seen that the consensus (0.85) was high. Again, in order not to reveal the identities of the participants, the statements of the participants were preserved exactly, the findings were expressed clearly and understandably, and care was taken to ensure the consistency and transferability of the data with expert support by acting impartially and objectively in the analysis process. In addition, the participant opinions were given with direct quotations as given in the findings section and reliability was tried to be ensured.

FINDINGS

When the findings are analysed, it is seen that the participants in the study developed many views on the concept of “strong future”. In line with these views, there are seven different categories under the name of “qualified education and training” (38,43%) dimension, “conscious and qualified individual” (17,25%) dimension, “fair life” (12,09%) dimension, “economic” dimension, (9,96%) “social” (8,36%) dimension, “science and technology” (8,18%) dimension and finally “natural environment and environment” (5,69%) dimension. Therefore, it is noteworthy that more than half of the pre-service teachers participating in the research attribute the strong future to qualified education and conscious and qualified individuals.

It is seen that the participants in the study developed many different views on the concept of “strong geography education”. In line with these views, the views on the concept of “strong geography education” were grouped under various categories. These categories are “practice” (46,92%) dimension, “material” (24,63%) dimension, “method and technique” (17,30%) dimension and finally “importance” (11,14%) dimension. Therefore, almost half of the pre-service teachers who participated in the research emphasised the need to include practical content in geography education by addressing strong geography education with the application dimension.

RESULTS, DISCUSSION AND SUGGESTIONS

Individuals develop images of the future based on their knowledge, beliefs, values, environment and expectations (Rubin & Linturi, 2001; Rubin, 2013). Therefore, the aim here is to reveal different perceptions about the future and to see alternatives (Dator, 1998). According to the results of this research, which examined the images, perceptions and thoughts of pre-service teachers towards the concepts of “strong future and strong geography education”, it is seen that the participants generally explain strong geography education with a qualified education and training and conscious and qualified individuals, but they also associate this concept with the dimensions of fair life, economy and social relations, science, technology, natural environment and environment. Under these dimensions, they also explained the concept of a strong future with different frequencies. Among these views, the prominent views in the images of “strong future” are that investments are made in young people with qualified education and training, hardworking and productive individuals are raised, fair, democratic and respectful to human rights, there is no war in the world, peace prevails, there is a strong and independent economy with low income gap and unemployment, health conditions are good, family education is given importance, more importance is given to science, scientists and technology, and individuals have environmental awareness.

It is seen that the pre-service teachers expressed various opinions about “strong geography education” and these opinions are grouped under the dimensions of “practice”, “material”, “method-technique” and “importance”. There are various frequencies of opinions under these dimensions. Based on these views, it has been determined that the participants’ images and perceptions of “strong geography education” generally consist of situations in which on-site excursion observation is made, a practical, life-oriented education is dominant, technology and visual content are more involved, lessons are taught with interesting and entertaining content, curiosity and discovery-oriented teaching is done, geographical awareness is given from an early age and individuals are given geographical awareness.

- As quality education has a key role in learning, this is also true for geography education. Therefore, studies should be carried out to improve the quality of geography education, necessary guidance should be provided from an early age in line with the interests, needs and abilities of individuals, and vocational education should be given due importance,
- More emphasis should be placed on teacher quality and steps in line with global developments in this field should be expanded,
- Giving more space to activities that put the individual at the centre, focus on practice and intertwined with real life in geography teaching,

- Investing more in the future and young people by getting to know today's young people, who will build the future, better in every aspect,
- Taking more responsibility for raising individuals who are open to criticism, who can question, who are fair, tolerant and have a global perspective,
- Taking stronger steps to increase the welfare level of the economy and individuals, which is one of the important pillars of a strong future,
- Decisive steps towards agriculture, domestic production and clean energy production, which is an important part of life,
- Attaching more importance to the family phenomenon and meticulously approaching studies that support the social and social development of individuals,
- Giving more importance to science, scientists and scientific studies, which is one of the cornerstones of building a strong future, and providing stronger support to projects, R&D and scientific studies in this field,
- Taking care to use existing resources sustainably while building a strong future, raising individuals who are conscious of protecting the balance of the environment, green areas and the natural environment, starting from an early age and taking strong steps to provide the necessary training to individuals,
- Giving more importance to applications for field/field studies, which have a distinctive feature in geography education, and providing sufficient resources for the steps to be taken in this regard,
- Taking supportive steps for the dissemination of geography classes with visuality, visual contents, geographical tools, geographical models and models, which have a special place in geography teaching,
- Taking the necessary steps to provide individuals with a geographical awareness from an early age,
- Finally, the images and opinions of individuals about future expectations provide us with various perspectives on what awaits us in the future or what should happen in the future. Therefore, it is recommended to conduct different studies that reveal the future expectations and images of different segments of the society (such as primary and secondary school students, academicians, doctors, families, etc.).

KAYNAKÇA / REFERENCES

- Akturan, U., & Esen, A. (2008). Fenomenoloji. Baş, T. ve Akturan, U. (Ed.), *Nitel araştırma yöntemleri içinde* (ss. 83-98). Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Angheloiu, C., Sheldrick L., & Tennant, M. (2020). Future tense: exploring dissonance in young people's images of the future through design futures methods. *Futures*, 117, 102527. <https://doi.org/10.1016/j.futures.2020.102527>
- Arı, Y. (2020). Coğrafya lisans programlarında arazi çalışmaları: uygulayıcı öğretim üyelerinin görüşlerine dayalı nitel bir analiz. *Doğu Coğrafya Dergisi*, 25(43), 13-30. <https://doi.org/10.17295/ataunidcd.715591>
- Baltacı, A. (2017). Nitel veri analizinde Miles-Huberman Modeli. *Ahi Evran Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 3(1), 1-14.
- Bartram, R. (2010). Geography and the interpretation of visual imagery, In Clifford, N. & Valentine, G. (Eds.). *Key Methods in Geography*, pp. 131-140. London: Sage Publications.
- Beneker, T., & Schee, J. V. D. (2015). Future geographies and geography education. *International Research in Geography and Environmental Education*, 24(4), 284-293. <http://dx.doi.org/10.1080/10382.046.2015.1086106>
- Béneker, T., Palings, H., & Krause, U. (2015). Teachers envisioning future geography education at their schools. *International Research in Geographical and Environmental Education*, 24, 355-370. <https://doi.org/10.1080/10382.046.2015.1086102>
- Boehm, R., Solem, M., & Zadrozny, J. (2018). Therise of powerful geography. *The Social Studies* 109, 125-135. <https://doi.org/10.1080/00377.996.2018.1460570>
- Bonnett, A. (2008). *What is geography?*. London: Sage Publications.
- Cachinho, H. (2005). How to design and implement exciting geographical learning experiences in the classroom. In K. Donert & P. Charzynski (Eds.), *Changing horizons in geography education*. Torun. Herodot Networks.
- Catling, S., & Willy, T. (2009). *Teaching primary geography*. Exeter: Learning Matters.

- Christensen, B. L., Johnson, R. B., & Turner L.A. (2011). *Research methods, design and analysis*. Boston: Pearson.
- Cook, J. (2016). Young adults' hopes for the long-term future: from reenchantment with technology to faith in humanity. *Journal of Youth Studies*, 19(4), 517-532. <https://doi.org/10.1080/13676.261.2015.1083959>
- Creswell, J. W. (2013). *Research design: Qualitative, quantitative, and mixed methods approaches* (4th ed.). Thousand Oaks, CA: Sage Publications.
- Dalin, P., & Rust, V.D. (1996). *Towards schooling for the twenty-first century*. London: Cassell.
- Das, D., & Chatterjea, K. (2018). Learning in the field—A conceptual approach to field-based learning in geography. In C. H. Chang, B. Wu, T. Seow, & K. Irvine (Eds.), *Learning geography beyond the traditional classroom* (pp. 11–33). Springer. <https://doi.org/10.1007/978-981-10-8705-9>
- Dator, J. (1998). The future lies behind! Thirty years of teaching futures studies. *American Behavioral Scientist*, 42, 298-319. <https://doi.org/10.1177/000.276.4298042003002>
- Doğanay, H. (2014). *Coğrafya öğretim yöntemleri: Liselerde coğrafya eğitim ve öğretimi*. Ankara: Pegem Akademi.
- Dolan, A. (2020). *Powerful Primary Geography: A Toolkit for 21st Century Learning*. New York: Routledge.
- Dolan, A. M., Waldron, F., Pike, S., & Greenwood, R. (2014). Student teachers' reflections on prior experiences of learning geography. *International Research in Geographical and Environmental Education*, 23(4), 314–330. <https://doi.org/10.1080/10382.046.2014.946324>
- Dorling, D., & Lee, C. (2016). *Geography*. London: Profile Books.
- Eckersley, R. (1999). Dreams and expectation: Young people expectation and preferred futures and their significance for education, *Futures*. 31(1), 73-90. [https://doi.org/10.1016/S0016-3287\(98\)00111-6](https://doi.org/10.1016/S0016-3287(98)00111-6)
- Elbow, G., Rutherford, D., & Shearer, C. Eds. (2011). *Geographic Literacy in the United States: Challenges and Opportunities in the NCLB Era*. The National Council for Geographic Education (NCGE).
- Gidley, J. M. (1998). Prospective youth visions through imaginative education, *Futures*. 30(5), 395-408. [https://doi.org/10.1016/S0016-3287\(98\)00044-5](https://doi.org/10.1016/S0016-3287(98)00044-5)
- Göçen, C., & Şahin, S. (2021). Sürdürülebilir kalkınma amaçları bağlamında coğrafya eğitimi, *International Journal of Eurasia Social Sciences (IJOESS)*, 12(46), 1355-1370. <http://dx.doi.org/10.35826/ijoess.3034>
- Gültekin, M. (2006). Eğitimde güncel bir kavram: Gelecek. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi*, 45, 61-83.
- Halocha, J. (2005). *Primary Childrens' Understanding of Fieldwork Experiences*. In K. Donert & P. Charzynski (Eds.), *Changing horizons in geography education*. Torun. Herodot Networks.
- Harshman, J. (2015). About this Map: An interdisciplinary and global education approach to geography education. *The Geography Teacher*. 12 (3), 95-107. <https://doi.org/10.1080/19338.341.2015.1079543>
- Haubrich, H. (2000). *Sustainable learning in geography for the 21st century*, paper presented at the 29th International Geographical Union Congress, August, Seoul, Korea. <https://doi.org/10.1080/103.820.40008667660>
- Hicks, D. (2002). *Envisioning a better world: sustainable development in school geography*, in: M.Smith (Ed.) *Aspects of teaching secondary geography: perspectives on practice*: pp. 278-286. London, Routledge Falmer, The Open University.
- IGU (International Geographical Union). (1992). *The international charter for geography education*. Retrieved from: <https://www.igu-cge.org/1992-charter.04.07.2024>.
- Işık, M. (2022). Future perception and expectations of high school students: A research on science high school students. *International Journal of Educational Administration and Leadership: Theory and Practice*, 1(1), 52-6. <https://doi.org/10.52380/ijedal.2022.1.1.9>
- Jungert, T., Alm, F., & Thornberg, R. (2014). Motives for becoming a teacher and their relations to academic engagement and dropout among student teachers. *Journal of Education for Teaching*, 40(2), 173-185. <https://doi.org/10.1080/02607.476.2013.869971>
- Kaboli, S. A., & Tapio, P. (2018). How late-modern nomads imagine tomorrow? A causal layered analysis practice to explore the images of the future of young adults. *Futures*, 96, 32-43. <https://doi.org/10.1016/j.futures.2017.11.004>
- Kolejka, J., & Hofmann, E. (2005). *Geographical fieldwork in forests*, in Donert, K. and Charzyński, P. (Eds.), *Changing horizons in geography education*, pp. 43-47. Torun: Herodot Network with Association of Polish Adult Educators.
- Mackintosh, M. (2010). Using photographs, sketches and diagrams. In S. Scoffham (Eds.). *Primary Geography Handbook* (121-133). Sheffield: Geographical Association.
- Mallan, K., & Greenaway, R. (2011). Radiant with possibility: involving young people in creating a vision for the future of their community. *Futures* 43 (4), 374-386. <https://doi.org/10.1016/j.futures.2011.01.008>
- McCall, A. L. (2011). Promoting critical thinking and inquiry through maps in elementary classrooms. *The Social Studies*, 102(3), 132-138. <https://doi.org/10.1080/00377.996.2010.538759>
- Miles, B. M., & Huberman, A. M. (1994). *Qualitative data analysis* (2nd ed.). London: Sage Publications.
- Mitchell, D., & Lambert, D. (2015). Subject knowledge and teacher preparation in English secondary schools: The case of geography. *Journal of Teacher Development*, 19(3), 365-380. <https://doi.org/10.1080/13664.530.2015.1042024>

- Morgan J., (2015). Making geographical futures. *International Research in Geographical and Environmental Education*, 24(4), 294-306. <https://doi.org/10.1080/10382.046.2015.1086133>
- Neuman, W. L. (2012). *Toplumsal araştırma yöntemleri: nicel ve nitel yaklaşımlar*. III. Cilt (5. Basım). İstanbul: Yayın Odası.
- Nováky E., & Várnagy, R. (2013). Discovering our futures a Hungarian example. *Futures*. 45, 45-54. <https://doi.org/10.1016/j.futures.2012.11.006>
- Ono, R. (2003). Learning from young people's image of the future: A case study in Taiwan and the US. *Futures*, 35(7), 737-758. [https://doi.org/10.1016/S0016-3287\(03\)00025-9](https://doi.org/10.1016/S0016-3287(03)00025-9)
- Owens, P. (2017) *Geography and sustainability education*. In Scoffham, S. (Eds.), *Teaching geography creatively*, London: Routledge, 163-176. <https://doi.org/10.4324/978.131.5667775>
- Patton, M. Q. (2002). *Qualitative research and evaluation methods*. (3rd ed.). London: Sage Publications.
- Pauw, I. (2015). Educating for the future: the position of school geography. *International Research in Geographical and Environmental Education*, 24(4), 307-324. <https://doi.org/10.1080/10382.046.2015.1086103>
- Planinc, T. R. (2011). Future prospects for geographical Education in Slovenia. *Review of International Geographical Education online*, 1(1), 41-59.
- Polak, F. (1973). *The image of the future*. Elsevier Scientific Publishing Company Amsterdam, London; New York.
- Rikkinen, H. (2001). *On class-teacher students' views of the future*. In Robertson, M. & Gerber, R. (Eds.). *Children's ways of knowing: Learning through experience*. pp. 179-193. Camberwell, ACER Press.
- Robertson, M., & Burston, M. A. (2015). Adolescents, new urban spaces and understanding spatial isolation: can geography educators lead educational reforms? *International Research in Geographical and Environmental Education*, 24(4), 325-337. <https://doi.org/10.1080/10382.046.2015.1086104>
- Rubin, A., & Linturi, H. (2001). Transition in the making. The images of the future in education and decision-making, *Futures*. 33, 267-305. [https://doi.org/10.1016/S0016-3287\(00\)00071-9](https://doi.org/10.1016/S0016-3287(00)00071-9)
- Rubin, A. (2013). Hidden, inconsistent, and influential: Images of the future in changing times. *Futures*. 45, 38-44. <https://doi.org/10.1016/j.futures.2012.11.011>
- Spronken-Smith, R. (2005). Implementing a problem-based learning approach for teaching research methods in geography. *Journal of Geography in Higher Education*, 29(2), 203-221. <https://doi.org/10.1080/030.982.60500130403>
- Toffler, A. (1974). *Learning for Tomorrow: The role of the future in education*. New York: Vintage Books.
- Torbjörnsson, T., & Molin, L. (2015). In school we have not time for the future: voices of swedish upper secondary school students about solidarity and the future. *International Research in Geographical and Environmental Education* 24(4), 338-354. <https://doi.org/10.1080/10382.046.2015.1086105>
- Tunali, S., & Kiraz, E. (2017). Gelecek üzerine araştırma yapma yöntemlerinin eğitim araştırmalarında kullanılması. *Yaşadıkça Eğitim Dergisi*, 31(2), 41-54.
- Whyte, T. (2017) *Fun and games in geography*. In Scoffham, S. (Eds). *Teaching geography creatively*, pp. 12-29. London: Routledge. <https://doi.org/10.4324/978.131.5667775>
- Witt, S. (2017). Fostering geographical wisdom in fieldwork spaces-Discovery fieldwork, paying close attention through sensory experience and slow pedagogy. In S. Catling (Eds.), *Reflections of Primary Geography. Conference participants' perspectives on aspects of primary geography* (pp. 159-164). Sheffield: Register of Research in Primary Geography/Geographical Association.
- Yıldırım, A., & Şimşek, H. (2011). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. Ankara: Seçkin Yayınevi.